KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 11 (146) Detsember 2007 •

Sõnumeid

Vald kingib lapse sünni puhul hõbelusika

Karksi vallas on sellest aastast saanud alguse uus traditsioon — igale meie valla uuele ilmakodanikule kingitakse hõbelusikas, kuhu on graveeritud valla vapp, lapse nimi ja sünnikuupäev. Lusikad on plaanis lastele üle anda kaks korda aastas — emadepäeval ja isadepäeval.

Eelmistel aastatel on sarnane üritus kandnud raamatupeo nime. Siis tähistas kohalik omavalitsus lapse aastaseks saamist muinasjuturaamatu kinkimisega.

Uus traditsioon sai alguse 10. novembril, mil tähistasime isadepäeva. Perepäev algas gümnaasiumi õpilaste esinemisega. Tantsiti, lauldi, loeti luuletusi ja kirju oma isadele sellest, kui tähtsad ja kallid nad meile on. Kontserdi lõppedes kinkis vallavalitsus selle aasta kümne kuu jooksul, jaanuarist kuni oktoobrini sündinud lastele hõbelusika. Valla sümboolikaga lusikate omanikeks sai 26 last.

Pärast pisipõnnide tervitamist kuulasid kõik soovijad Aleksei Turovski loengust isadusest. Samal ajal aga näitas Toomas Pranstibel sinises saalis uhkeid ja huvitavaid roomajaid, julgemad said neid ka oma käega katsuda. Kui ussid ja sisalikud vaadatud, kutsus Pipi kõiki lapsi raamatukokku muinasjuttu kuulama ja joonistama.

Päeva finaal toimus sinises saalis, kus noortekeskuse juhataja Indrek Palu korraldas mitmevõistluse tubastel spordialadel, milleks olid noolemäng, põrandapiljard ja lauajalgpall. Samal ajal kontrollis kultuurikeskuse juhataja asetäitja Kai Kannistu isade teadmisi geograafias ehk siis kui hästi me tunneme oma kodumaad. Mitmevõistluses paistsid silma perekonnad Saareluht, Lehtme ja Maling. Viktoriinis „Tunne oma kodumaad" jagunesid kohad järgmiselt: esimene koht perekond Kadaja, teine koht perekond Maling ning kolmandat ja neljandat kohta jäid jagama perekonnad Pürg ja Maidla.

Auhinnad pani välja Karksi vald, Karksi-Nuia Noortekeskus ja Kristi Palu massaažisalong.

Täname kõiki üritusest osavõtjaid, Karksi-Nuia Gümnaasiumi vahvaid õpilasi ja ettevõtlikke õpetajaid.

Eneli Põder

• **Pisike Marten on kingi üle uhke.** REEVO MAIDLA foto

Kodanikupäeval Karksi vallas

Abja, Halliste, Karksi ja Paistu valla ning Mõisaküla linna mittetulundus-, ettevõtlus- ja omavalitsussektoreid ühendava mittetulundusühingu Mulgimaa Arenduskoja tegevusgrupi liikmed tegid 26. novembril põgusa ringsõidu Karksi vallas, giidiks Karksi vallavanem Arvo Maling.

Hommikupoolikul jõuti käia „Nuia PMT-s", Karksi valla noortekeskuses ja Murri häärberis. Päeva teisel poolel, kodanikupäevale pühendatud seminaril Karksi Valla Kultuurikeskuses liitusid tegevusgrupi liikmetega Karksi-Nuia Gümnaasiumi õpilased ja kohalikud elanikud.

Päevakohase tervituse ütlesid vallavanem Arvo Maling ja ühenduse Kodukant Viljandimaa juhatuse esimees Romeo Mukk. Kodanikupäeva, mille motoks oli „Eesti riik on minu üle uhke", sisu ja heaks kodanikuks olemise mõtestas lahti Karksi vallast pärit Riigikogu liige Tiina Oraste. Samal päeval oli ta kohtunud Mõisaküla ja Abja õppuritega.

Anne Kaljumäe Karksi Kultuuriseltsist andis ülevaate valla seltside ja ühenduste ning neid koondava valla kodanikeühenduste ümarlaua tegevusest. Kultuurikeskuse sinises saalis oli avatud valla seltse tutvustav näitus. Oma nägemust kodanikuks olemisest tutvustasid „PowerPointi" esituses kohalikud tegusad gümnaasiuminoored.

Eesti Maainfo Keskuse juhtivspetsialist Krista Kõiv selgitas põhjalikult kohaliku initsiatiivi arendamisele suunatud LEADER-tüüpi tegevuse olemust ja probleemiasetusi, tuues praktilisi näiteid teiste riikide kogemustest.

Seminari juhtisid arengukoja juhatuse liige Urmas Suurpuu ja tegevjuht Sille Tars.

Päeva läbiviimist toetasid Euroopa Liit, Euroopa Komisjoni esindus Eestis, Balti—Ameerika partnerlusprogramm ja Karksi vald.

Meelis Sõerd

Vabariigi aastapäeva puhul Pollis

27. novembril oli Polli rahval võimalus külatoas kuulata ja vaadata võrokeste laulu ja pillimängu. Naisansambel esitas ka võrokeelseid laule, mis olid omanäolised ja võeti eriti soojalt vastu.

Et hiljuti olid nad naasnud Saksamaalt Hannoverist, siis sealt kaasa ostetud suupillidelt kõlanud muusika tõi ka naeru suule.

Ruumi täitsid samuti lõõtspilli- ja viiulihelid. Meeste baritonid lisasid naiste laulule värskust. Võrokeste muhe huumor ja siirus tõid ruumi sooja ja sõbraliku õhkkonna.

Polli külatoa perenaine Siina Taal oli võrokestele organiseerinud August Kitzbergi muuseumi, Karksi valla ja kultuurikeskuse külastuse. Vahetati ka vastastikku kingitusi ja tänusõnu.

See oli Polli küla elanikele rõõmus ja vaheldusrikas elamus. Täname!

Tiiu Zimmer

• **Kodanikupäeval** MEELIS SÕERDI foto

Kes saab valla aukodanikuks?

Vallavalitsus ootab ettepanekuid valla aukodaniku ja teenetemärgi kandidaatide kohta 2. jaanuariks 2008. Ettepanekuid võivad teha kõik juriidilised ja füüsilised isikud.

Avaldus peab sisaldama esitatava isiku eluloolisi andmeid ja põhjendust, miks ta võiks kanda valla aukodaniku nimetust või saada teenetemärgi.

Astrid Lindgreni sünniaastapäev

• **Astrid Lindgreni sünniaastapäev. Pildil on Maarja Mõts, presidendiproua Evelin Ilves ja Rootsi suursaadik Dag Hartelius.** TIINA TALVETI foto

Meie koolis toimus ettelugemisvõistlus. Selleks valiti neljandast ja viiendast klassist välja kaks õpilast. Minu klassist valiti Kermo Purtsak ja mina.

Pidime esitama kolme minuti pikkuse loo ühest Astrid Lindgreni teosest. Mina valisin raamatu „Lärmisepa tänava Lota". Et esitus oleks huvitavam, mõtlesin välja omamoodi kostüümi. Üllatuseks ma koolis võitsingi!

Seejärel ootas mind teine voor Viljandi raamatukogus koos auväärse žüriiga. Žürii ette astudes oli mul väike hirm, sest kõik olid võõrad. Mõtlesin, et olen ju Lota ja ta polnud sugugi arg. Nii oligi. Ma meeldisin žüriile oma julguse poolest ja võitsingi!

Lõppvoor oli Tallinnas Rootsi suursaatkonnas. Mul oli sees väike ärevus, sest žüriis olid austatud presidendiproua Evelin Ilves, Eesti Lastekirjanduse Keskuse direktor Anne Rande ja Rootsi suursaadik Dag Hartelius. Esinemise järjekord loositi. Tuligi minu etteaste. Tundsin ennast tõelise Lotana. „Õhtulehtki" kirjutas, et ma ei läinud mitte mütsiga lööma, vaid kui tõeline Lota kohvri ja triibuliste sokkidega. Tänuks sain proua Evelin Ilveselt eripreemia „Eesti rahva ennemuistsed jutud" koos pühendusega.

See oli tore üritus ja mulle meeldis. Mulle kingitud raamatud jäävad seda meenutama.

Maarja Mõts
4b klass

Maarja õpetajana olen alati arvanud, et see tüdruk on äärmiselt julge, ettevõtlik ja avatud. Temaga koos on põnev olla. Seda näitasid ka tulemused Astrid Lindgreni ettelugemisvõistluste kolmes voorus.

Viljandi maakonna 21 koolist osutus Karksi-Nuia Gümnaasiumi 4b klassi õpilane Maarja Mõts parimaks lugejaks. Järgnes lõppvoor Tallinnas Rootsi suursaatkonnas, kus proua Evelin Ilves valis Maarja kõhklusteta oma lemmikuks.

Viimaste aastate jooksul pole ma veel kohanud sellist last, kes igast olukorrast loovalt välja tuleks ja samas ka teistele eeskuju annaks. Ta on tõeline staar omade keskel — hooliv, teisi arvestav ja äärmiselt armas.

Maarja õpetaja Tiina Talvet

Aastalõpupidu

Reedel, 28. detsembril algusega kell 20 korraldame kultuurikeskuses kogu vallarahvale suure aastalõpupeo.

Kava on kokku pandud mõttega pakkuda meelelahutust nii naistele kui meestele. Seekord on kava osaliselt idamaiste sugemetega: kohale on kutsutud kõhutantsijad Abja kultuurimajast ja kondiväänaja, lisaks on oodata Jakobsoni gümnaasiumi balletistuudio etendust Katrin Hommiku juhendamisel ning loomulikult üllatusesinejaid. Õhtut täidab muusikaga ansambel „XXL".

Pileti ostnute vahel korraldatakse loterii. Pilet maksab 125/150 krooni.

Tulge kõik ja kutsuge sõbrad-tuttavad kaasa!

Maryo Šljaiteris

Juhhei, kadrid!

Oli ilus talvine 22. novembri hommikupoolik. Tuhalaane Kooli tallu kogunesid kohalikud, ümberkaudsete külade kadrid, põhjuseks külla tulevad Olustvere kadrid. Peagi vuras buss õuele. Kaunid kadrid Olustverest võttis vastu perenaine Helvi Visnap, kes tutvustas kohaliku külapere seltsi tegemisi. Välja oli pandud ka näitus.

Saali astujaid, oh üllatust, ootas ees uhke söömalaud, millel olid salatid, küpsetised, kartulikotletid, oad, tangupuder... Külalised omakorda üllatasid kena esinemiskava, kombekohaste laulude ja tantsudega. Ja ega kohalikud kadrid alla andnud, neilgi oli oma meeleolukas kava pillimeeste Ermas Heina ja Hans Tombi pillimängu saatel.

Ühiselt tantsiti, lauldi ja mekiti maitsvaid toite. Aeg lendas nagu linnutiivul.

Võeti ühisesse sõprusringi ja jagati külalistele koduteele kaasa kohalike kootud kindaid ja sokke. Lahkuti heatujulistena ja sooviga uuesti kohtuda – siis juba Olustveres.

Maie Kukk

Tore teatrielamus lasteaias

22. novembri õhtupoolikul olid kahe rühma lapsed kutsutud etendusele. Me ei teadnud, mis meid ees ootab. Üllatus, üllatus: näitlejateks osutusid meie endised kasvandikud, kes praegu käivad Karksi-Nuia Gümnaasiumi 4b klassis.

Me nägime lavastust „Hiirepere ja kass". See oli oli lõbus ja atraktiivne etendus. Pealtvaatajate naerurõkatused andsid kinnitust, et laval käib tore tegevus.

Kiidusõnu väärib nende tüdrukute ettevõtlikkus ja julgus ise midagi ära teha. Ka lihtsad kostüümid ja lavaseade oli julgete näitlejate omalooming.

Triin Sepp, Karita Kütt, Liisi Münter ja Gerli-Maigret Kuhi, tänan ja soovin teile uusi ettevõtmisi! Ootame teid jälle!

Eha Gusev

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

27. novembri istungil

Osa võtsid Jüri Eesik, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Endel Lepik, Heino Luik, Leo Liiber, Raivo Lill, Leili Nael, Enn Sarv, Raimo Sarv , Tarmo Simson, Urmas Villbach ja vallavanem Arvo Maling. Puudusid Reevo Maidla, Olavi Pilk, Maire Sala ja Jaak Sala.

❖ Kinnitati valla 2007. aasta teine lisaeelarve mahus 561 200 krooni; tulud kokku 561 200 krooni järgmiselt: intressitulud 140 542, kaevandustasud 185 000, sotsiaalasutuste majandustegevus 34 400, muude teenuste müük 38 400 ja tasandusfond 2 162 858 krooni; kulud kokku 561 200 krooni järgmiselt: Karksi Vallahoolduse käivitamine 100 000, muusikakool 5100, raamatukogu 21 000, noortekeskus 3500, Polli Hooldekodu 34 400, osalemine teiste omavalitsuste gümnaasiumide kuludes 25 000, osalemine teiste omavalitsuste täiskasvanute gümnaasiumide kuludes 19 000, võla teenindamine 31 800, vaba aja üritused (sport) 16 000, kultuuriüritused 17 000, erahuvialakool 7000, Karksi-Nuia Gümnaasium 162 858, puuetega inimeste sotsiaalne kaitse 23 000, toitja kaotanute sotsiaalne kaitse 25 000, muud sotsiaaltoetused 25 000, muu elamu- ja kommunaalmajandus 10 000, Polli külamaja 10 000, maakorraldus (maade munitsipaliseerimine) 18 442, elamute haldamine 3500, vallavalitsus 12 500 ja osalemine teiste omavalitsuste spordikoolides 16 100 krooni.

❖ Muudeti valla 2007. aasta eelarve kulusid järgmiselt: vähendati osalust teiste omavalitsuste lasteaedade kuludes ja suurendati osalust teiste omavalitsuste gümnaasiumide kuludes 50 000 krooni, vähendati toimetulekutoetuse kulude jaotust 423 700 krooni ning suurendati toimetulekutoetuse kulude jaotust järgmiselt: ajutiste töötajate töötasu 30 000, tööjõukuludega kaasnevad maksud 10 000, masinad ja seadmed 28 700, rajatiste majandamine 20 000, sihtotstarbelised eraldised muudele residentidele 35 000 ja transpordivahendi soetamine 300 000 krooni.

❖ Kehtestati detailplaneering Karksi-Nuias Tartu mnt. 28 kinnistul ja võeti vastu detailplaneering Metalli katastriüksusel Kõvakülas. Kooskõlastati Helme valla üldplaneering.

❖ Otsustati esitada eeltaotlus kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuste kavale gümnaasiumi vana õppehoone rekonstrueerimise finantseerimiseks meetmest „Kohalike avalike teenuste arendamine" ja toetuse eraldamisel finantseerida vana õppehoone rekonstrueerimist valla eelarve vahendistest kuni 16,5 miljoni krooni ulatuses.

❖ Anti vallavalitsusele nõusolek riigihanke „Riigimaantee nr. 49 Imavere—Viljandi–Karksi-Nuia km 80,1—81,9 (Karksi ürgoru) remont" korraldamiseks ja tulemuste kinnitamiseks kogumaksumusega kuni 7,5 miljonit krooni (koos käibemaksuga).

❖ Arutati esimesel lugemisel valla arengukava aastani 2010 täiendamist ja otsustati panna täiendused avalikule arutelule.

Arutati esimesel lugemisel valla Aasta Õpetaja statuuti ja otsustati eelnõu võtta teisele lugemisele detsembrikuu istungil.

❖ Muudeti hooldajatoetuse ja täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise korda. Otsustati 1. jaanuarist lõpetada hooldajatoetuse maksmine raske puudega isikute hooldajatele ja kehestada uus sotsiaaltoetuse liik raske ja sügava puudega isikutele.

KARKSI VALLAVALITSUSES

5. novembri istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andis Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

❖ Määrati projekteerimistingimused kalakasvatustiikide rekonstrueerimisprojekti koostamiseks Saba ja Metsanurga kinnistul paiknevatele tiikidele Tuhalaane külas.

❖ Anti ehitusluba osaühingule „Jaotusvõrk" Lilli külas uue „Rulli" 15/04 kV mastalajaama, 15kV õhuliini ning 0,4 kV õhuliini püstitamiseks.

❖ Anti kirjalik nõusolek Ilmar Kiinile sõnnikuhoidla ehitamiseks Luhtase lauda kinnistul Sudiste külas.

❖ Anti nõusolek Erna Takile Karksi-Nuias Kalda t. 5 kinnistul tamme mahavõtmiseks.

❖ Otsustati tunnustada 2007. aastal peresid, kes on silma paistnud korrastatud ja kauni koduümbrusega ning anda Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel üle Karksi valla tänukiri ja raamat „Kaunis kodu 2007" järgmiselt: Maria ja Johannes Leht — Lõuna t. 12 Karksi-Nuias, Maris ja Andres Liinat — Sambla talu Mäekülas, Leili ja Enn Kiilaspea — Jaasi-Nõmme talu Suuga külas, Cristine Luik ja Janek Kiisler — Pedaja talu Lilli külas ja Hargu Haller — Reinbachi talu Tuhalaanes.

❖ Otsustati tunnustada külavanemate tööd valla külakeskuste heakorrastamisel ning anda Karksi valla tänukiri ja raamat „Kaunis kodu" järgmiselt: Lilli külavanem Alli Laande, Sudiste külavanem Harri Kunimägi, Polli külavanem Kalle Peik, Karksi külavanem Tarmo Simson, Tuhalaane külavanem Enn Sarv ning Muri, Suuga ja Morna külavanem Leili Nael.

❖ Määrati vallale kuuluva Rahumäe tänava teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 9870 m².

❖ Nõustuti Karksi külas asuvate Saekaatri, Puidukoda ja Olmi kinnistu liitmisega üheks katastriüksuseks, määrata katastriüksuse nimetuseks Puidukoda ja sihtotstarbeks tootmismaa.

❖ Nõustuti kinnistuste jagamisega ja määrati katastriüksuste nimetused järgmiselt: Kõnnu kinnistu Lilli külas — Kõnnu ja Kõnnu Põllu; Merikase kinnistu Tuhalaane külas — Merikase ja Kasepõllu; Uue-Tindi kinnistu Ainja külas — Uue-Tindi ja Tedre-Põllu; Polli-Järve kinnistu Allaste külas — Polli-Järve ja Polli-Põllu; Vana-Tindi kinnistu Ainja külas — Vana-Tindi, Tindi-Põllu ja Tindi-Põllu. Kõigil katastriüksustel määrati sihtotstarbeks maatulundusmaa.

❖ Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks ja kinnitati piiride kulgemise ettepanekud järgmiselt: Leili Merilole hoonete juurde Hirmukülas ligi 2,5 ha maad, Anna Kukele ja Anne Hermanile kaasomandis olevate hoonete juurde Oti külas ligi 2 ha maad.

❖ Anti Silvi Pärnale luba laada korraldamiseks valla kultuurikeskuses ja selle ümbruses 8. detsembril kella 9—16.

❖ Arutati esimesel lugemisel Karksi valla 2008. aasta eelarve projekti.

❖ Arutati valla arengukava aastani 2010 täiendamist ja otsustati eelnõu esitada volikogu novembrikuu istungile.

12. novembri istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andis Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

❖ Otsustati sõlmida Karksi Kultuuriseltsiga avaliku kasutamise leping Karksi külamaja ruumide (üldpind 713,5 m²) tasuta kasutamiseks külakogukonna kooskäimiseks, kultuuriürituste korraldamiseks, raamatukoguteenuse osutamiseks, internetipunktiks, külamuuseumiks ja noortetoaks 7 aastaks — kuni 11. novembrini 2014.

❖ Eraldati valla eelarvest Karksi külale Karksi külamaja akende uuendamiseks 30 000 ning Tuhalaane külale kiige ja riietuskabiini ehitamiseks 21 978 krooni.

❖ Arutati teisel lugemisel valla 2008. aasta eelarve projekti.

19. novembri istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andis Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

❖ Arutati valla kultuurikeskuse ja noortekeskuse 2008. aasta eelarve projekti ning kolmandal lugemisel valla 2008. aasta eelarve projekti.

❖ Arutati valla Aasta Õpetaja statuuti ja otsustati esitada eelnõu volikogule esimesele lugemisele.

❖ Määrati Karksi vallale kuuluva Karksi-Nuia Keskväljaku teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 2489 m².

❖ Anti nõusolek Mati Ilissonile Karksi-Nuias Väike t. 2 kinnistul 4 kuuse mahavõtmiseks.

❖ Otsustati saata kinnistute omanikele teede avaliku kasutamise lepingute projektid üldplaneeringu alusel järgmiselt: Ainja suvilate tee, Tuhalaane– Jõhviku—Muri tee, Tuhalaane Saekaatri tee, Muri kruusakarjääri tee, Oru talu tee, Vidva—Kopra—Tuhalaane tee ja Piibu—Sinejärve tee.

❖ Arutati hooldajatoetuse ja täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise korra muutmist ja otsustati eelnõu esitada volikogule.

❖ Otsustati esitada volikogu otsuse eelnõud Karksi-Nuias Tartu mnt. 28 elamumaa krundil detailplaneeringu kehtestamiseks, Kõvakülas Metalli katastriüksuse detailplaneeringu vastuvõtmiseks ja avalikule väljapanekule suunamiseks ning Helme valla üldplaneeringu kooskõlastamiseks.

❖ Määrati toimetulekutoetus 21 taotlejale kokku 17 670 krooni ja täiendav sotsiaaltoetus 19 abivajajale kokku 20 959 krooni, lasteaia toidutoetus 50% toidupäeva maksumusest kolmeks kuuks 3 lapsele ja laste õppekäigu toetus 26 õppurile kokku 7050 krooni.

28. novembri istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andis Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

❖ Kinnitati Karksi Vallahoolduse juhatajaks Veljo Urm.

❖ Otsustati esitada valla 2008. aasta eelarve projekt volikogule.

❖ Otsustati vallale kuuluv sõiduauto „Nissan Primera" võõrandada otsustuskorras automüügifirmale sissemaksena uue auto soetamisel avahooldusteenuste parandamiseks.

PLANEERINGUD ON AVALIKUD

Inimese heaolu kvaliteedi määrab teda ümbritsev keskkond ning üha enam hakkab teda mõjutama ümbritsevate alade planeering.

Ammustel aegadel on meie esivanemad teinud valiku oma eluaseme rajamiseks. Kodud on rajatud ikka sinna, kus on ilus maastik või hea vaade. Iga elamu juurde kuulusid veel majapidamist toetavad ehitised: laut, küün, saun ja kuur. Talukoha õueala oli ehitiste paigutamiseks enamasti targasti läbi mõeldud ehk planeeritud.

Vahepealsed aastad on muutnud meie elukeskkonda. Kunagi nii hästi valitud eluasemekoha ümbrus on tundmatuseni muutunud. Paljudel juhtudel on endiste taluhoonete läheduses mahajäetud suurfarmihooned või ülesküntud juurdepääsuteed, maakasutust takistavad elektriliinid või umbejooksnud maaparandussüsteemid.

Täna reguleerib ehitustegevust seadusandja ning oma elukoha või ettevõtte asukoha valiku tegemisel tuleb arvestada mitut asjaolu.

Riik on pannud omavalitsusele ülesandeks teha arenguid suunavaid valikuid ning luua võimalused neid sihipäraselt ellu viia. Eelmisel aastal kehtestas vallavolikogu Karksi valla üldplaneeringu, mis on suunav maaomanikule edaspidiseks maakasutuseks, ning määras ehitustegevuse korraldamiseks detailplaneeringu koostamise kohustusega piirkondadeks Karksi-Nuia linna ning Karksi ja Polli küla keskuse. Ülejäänud hajaasustuse alal on vajalik taotleda ehitamiseks vallavalitsuselt projekteerimistingimusi, et võiks koostada ehitusprojekti.

Üha enam puutume kokku arendajatega, kes soovivad planeeringuid koostada eelkõige oma huvidest lähtuvalt, arvestamata kohapealseid olusid. Siinkohal on omavalitsusel õigus ja lausa kohustus lähteülesande väljastamisel määrata tingimused, mis ei kahjustaks meid ümbritsevat keskkonda, ning avaliku planeeringuprotsessi korraldamine.

Ideaalne on olukord, kui valikud on inimesele arusaadavad ja areng kulgeb talle mõistvas suunas ja, mis kõige tähtsam, et tal oleks seal hea elada. Igal inimesel on õigus osaleda ja kaasa rääkida planeeringuprotsessis. Kaljuks on meie valla kodanikud olnud väga tagasihoidlikud huvi tundma, mis nende ümber toimub. Jääb tõdeda, et senise tegevusega ollakse rahul.

Sellel aastal vallavolikogu kehtestatud detailplaneeringutest võib kõige mahukamaks pidada Karksi-Nuia keskuse oma, mis on koostatud kruntide, ehitusala, parkimiskohtade ja haljastuse põhimõtete määramiseks. Kehtestatud on detailplaneeringud Karksi-Nuias Hanskoka kinnistul elamukruntide moodustamiseks ja ehitustingimuste määramiseks, Tartu mnt. 28 kinnistul nelja korteriga kahekorruselise elamu püstitamiseks, Polli külas osaühingu „Cerbos" Remondikoja kinnistul täiendava ehitusala ja ehitustingimuste määramiseks ning Karksi külas Puidukoda, Olmi ja Saekaatri kinnistul kinnistute liitmiseks ehitusala ja ehitustingimuste määramiseks.

27. novembril vallavolikogu otsusega vastu võetud detailplaneering Kõvakülas Metalli katastriüksuse maa sihtotstarbe muutmiseks tootmishoonete ehitusala ja ehitustingimuste määramiseks on avalikul väljapanekul 7.—21. detsembrini vallamaja teisel korrusel väikeses koosolekute ruumis.

Ootame meeldivat koostööd!

Olga Palu,
ehitus- ja planeeringuspetsialist

Detailplaneeringud

Karksi Vallavolikogu võttis 27. novembril otsusega nr. 163 vastu detailplaneeringu Kõvakülas 30 510 m² suurusel Metalli katastriüksusel 60002:003:0069 ning määras planeeringu väljapaneku kestuseks 7.—21. detsember 2007 ja kohaks vallavalitsuse väikene koosolekute ruum teisel korrusel Viljandi mnt. 1.

Planeeringuga muudetakse maa sihtotstarve tootmismaaks ning määratakse ehitusõigus ja tehnovõrkude paigutused. Detailplaneering sisaldab üldplaneeringu muutmist.

Otsusega nr. 162 kehtestas vallavolikogu detailplaneeringu Karksi-Nuias Tartu mnt. 28 kinnistul.

Olga Palu

Raske ja sügava puudega inimeste toetus

27. novembril toimunud istungil võttis Karksi Vallavolikogu vastu otsuse täiendada sotsiaaltoetuste maksmise korda ja lisada toetuste nimekirja raske ja sügava puudega inimese toetus, mis hakkab kehtima 1. jaanuarist 2008.

Toetust on võimalus taotleda kõigil valla elanike registris olevatel raske ja sügava puudega isikutel ravimite ostmiseks tehtud kulutusteks, bensiinikuludeks ning eriarstide juures käimiseks. Otsetoetusega soodustab vald raske ja sügava puudega isikute iseseisvat toimetulekut.

Hooldajatoetuse korra muutmise tõttu lõpetab Karksi vald raske puudega inimese hooldajale toetuse maksmise alates 1. jaanuarist 2008.

Liivi Loi,
sotsiaaltöö spetsialist

Karksi vallavolikogu teatab Karksi valla 2010. aastani koostatud arengukava muutmisest.

Muutmise eelnõu on avalikustatud 28. novembrist kuni 18. detsembrini vallavalitsuse väikeses koosolekuruumis Viljandi mnt. 1 II korrusel. Avalik arutelu on 11. detsembril kell 17 vallavalitsuses koosolekuruumis.

• UUS TÖÖTAJA •

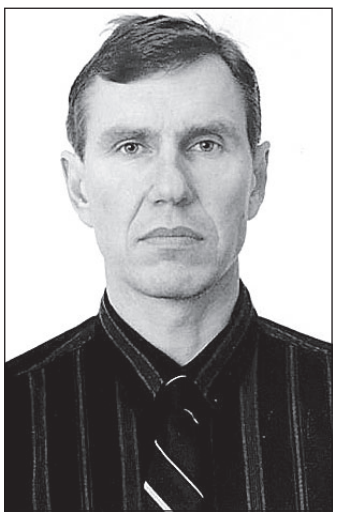

Olen Margus Hütt. Asusin Karksi valda tööle 29. oktoobril ehitusinsenerina.

Vanust on 47 aastat, abielus, peres kaks last. Lõpetasin 1983. aastal Tallinna Polütehnilise Instituudi ehitusteaduskonna. Pärast seda asusin tööle Viljandi MEK-i, hiljem väikeettevõttesse Viive". Järgnes pikk tööaeg, mis oli seotud välismaaga: tegelesin palkmajade ehitamise ja paigaldamisega. Viimane töökoht oli seotud kilpmajadega. Loodan oma oskusi ja teadmisi kasutada kohalikus ehitustegevuses.

Minu hobid on suusatamine, reisimine ja lugemine.

KUHU PANNA SORTEERITUD PRÜGI?

Alates 1. jaanuarist ei tohi prügilasse panna sorteerimata prügi. Sellest tulenevalt tekib järgmisel aastal olukord, et majade juures olevad konteinerid küll tühjendatakse, aga hind võib tõusta.

Seniajani eraldi kogutavatele jäätmeliikidele on lisandunud paber ja kartong, pakend, biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed ning loomulikult ka ohtlikud jäätmed.

Kõikide majade juurde erinevate jäätmete liigiti kogumiseks eraldi konteinereid ei paigaldata ja seda seadusega ka ei nõuta. Nõue on, et omavalitsuse territooriumil peab olema loodud võimalus nimetatud jäätmete liigiti kogumiseks, siis arvatakse jäätmed töödelduks ehk sorteerituks.

Alljärgnevalt on ära toodud praegu olevate konteinerite asukohad eri liiki jäätmete kogumiseks ja loetletud jäätmeliigid, mida kindlasti tohib nendesse konteinerisse panna.

Juurde on tellitud papi- ja paberikonteinerid Karksi-Nuia, Karksi ja Polli keskusse ning elektroonikajäätmete konteiner Karksi-Nuia. Vald on alustanud komposteerimisplatsi rajamise ettevalmistustöid.

Kui mõni kortermaja soovib, et sorteeritava prügi jaoks oleks eraldi konteinerid nende endi maja hoovis, siis ei keela keegi neil seda tellida, aga ka siin kehtib reegel, et kes tellib, see ka maksab.

Seega juba varem keelustatud jäätmetele, mida ei tohi olmeprügikonteinerisse panna, on lisandunud paber, papp, pakend, aia- ja haljastusjäätmed. Kõik muu olmeprügi sobib endiselt tavakonteinerisse.

Tiia Kukk,
keskkonnaspetsialist

Konteineri liik	Mida tohib panna	Asukoht
Paber ja papp	Ajalehed, ajakirjad, kataloogid, reklaammaterjal, kaustikud, joonistupaber. Paber ja papp ei tohi olla tugevasti määrdunud	1. Karksi-Nuia Gümnaasiumi taga hoovis 2. Karksi külas lasteaia kõrval
Pakendid (plast, klaas, metall, joogikartong)	Puhtad piima-, mahla-, veini-, jogurtipakendid, või- ja juustutopsid, puhtad õli-, ketšupi-, majoneesipudelid, värvitud ja värvilised alkoholi-, siirupi- ja mahlapudelid, konservi- ja muud toidukarbid jne. Sobivad tühjad, puhtad ja kokkupressitud pakendid	1. Karksi-Nuias suurte autode parkimisplatsi ääres 2. Karksi kaupluse hoovis 3. Pollis Uus t. 4 ja Uus t. 5 hoovis
Pandipakend	Kõik pandimärgiga märgistatud pakendid	1. Karksi-Nuias kaubamaja taga hoovis
Ohtlikud jäätmed	Kasutatud õlid, õlipakendid, värvi-, laki- ja liimijäätmed ning pakendid; lahustid, taimekaitse- ja putukatõrjevahendid; akud, leeliselised pesuained, väävel-, sool- ja orgaanilised happed, vanad ravimid, elavhõbe, päevavalguslambid, patareid jne.	1. Karksi-Nuia turu kõrval Tiigi t. 1. Lahtiolekuajad: kolmapäev 15—18, laupäev 11—14

Kultuurivaramu auraamatu lehekülgi: ERICH MÄGI

Erich Mägi on sündinud 9. septembril 1932 Lääne-Virumaal Vinni-Mäealuse külas Vahijüri talus.

Isa Villem oli taluperemees, kellel olid väga mitmekülgsed huvid. Ta oskas köita raamatuid ja tundis huvi fotograafia vastu. Perel oli nägus koduaed, kus oli ka perepuu (õunapuu) mitme erineva sordiga ja suur mesila. Villem tegutses Küti vallas abivallavanemana ja oli ka seltskonnainimene. Ema Meta oli koduperenaine, kellel olid korraga kahed kangasteljed üleval ja sellel töö pooleli. Teda tunti kui heasüdamlikku inimest.

Vanemate oskused, huvid ja headus — nende joontega võib iseloomustada ka Erichit. Ta on alati valmis kõiki aitama midagi vastu tahtmata. See lihtsalt on nii.

Rahumeelne elu katkestati vägivaldselt 25. märtsil 1949, mil kaheksanda klassi poiss koos 11-aastase venna, ema ja vanaemaga viidi Siberisse Krasnojarski kraisse Verhne-Ussinski asulasse. Isa oli juba enne arreteeritud ning 1947. aastal surnud Altai krai vangilaagris. Seega sai Erichist perekonnapea. Siberis omandas ta traktoristi ja treiali kutse ning teenis ülalpidamist ka kellassepana. Tema tööd Siberis tunnustati ja teda autasustati mitme aukirjaga. Erich tegeles veel fotograafia ja pillimänguga (karmoška, kitarr, suupill). Verhne-Ussinski õhtukoolis lõpetas ta kaheksanda klassi.

1957. aastal kodumaale jõudnuna asus õpihimuline noormees Vaeküla Põllumajandustehnikumi, hilisema nimetusega Tihemetsa Põllu- ja Metsamajandustehnikumi. Pärast eriharidust omandamist 1960. aastal asus Erich Mägi tööle Nuia EPT-sse treitsehhi meistrina, seejärel katlamaja juhatajana ja ökonomistina, pensionile jäi ta 1992. aastal.

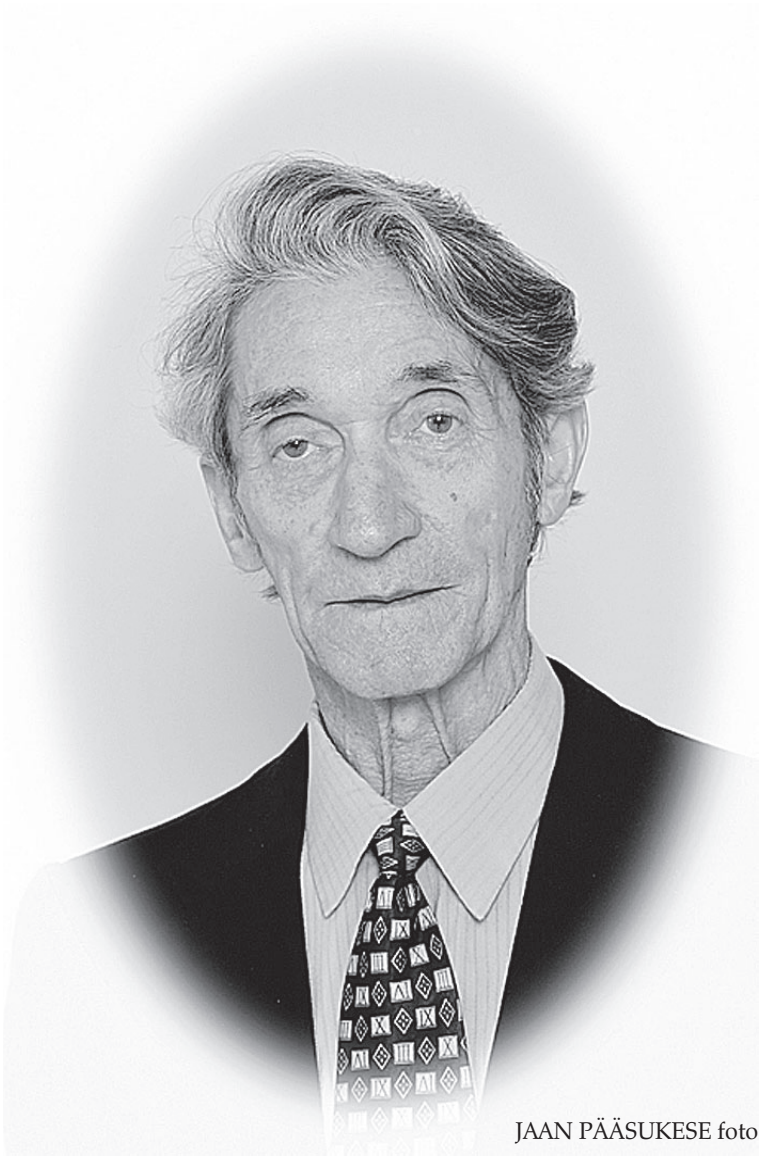

JAAN PÄÄSUKESE foto

1963. aastal abiellus puhkpilliorkestris mängiv, meeskooris laulev ja rahvatantsu tantsiv noormees lauluhuvilise Eva Orvikuga. Eva laulis nii naisansamblis kui ka laulukooris. Sündisid tütred Erika 1964., Mari 1968. ja Kadri 1975. aastal. Kõigist on sirgunud oma eriala spetsialistid ning kaunite kunstide harrastajad ja rahvakultuuri kandjad.

Erich Mägi laulab seniajani meeskooris „Venda“. Ta on Muinsuskaitse Seltsi, A. Kitzbergi Sõprade ja Looduskaitse Seltsi ning Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Seltsi liige. Ta on tegev ja eestvedaja klubis „Hõbeniit“ ning eakate ühingus „Kodu“.

Fotograafia ja film on tema suured armastused: ta on nende aladega tegelnud peaaegu 40 aastat, jäädvustades Karksi kandi sündmusi ja inimesi. Need oleksid ilma temata paikkonna ajaloos kaduma läinud. Talletatud on unikaalseid kaadreid: Elena Animäe mälestused, Eesti taasiseseisvumine, president Lennart Meri Nuias, kohaliku olulisema ettevõtte ja tööandja EPT tegevus jne.

Asta Jaaksoo targal soovil ja ettenägemisel on nüüd August Kitzbergi päevad filmilinal ja ka videos. Aastate jooksul on kogunenud nii kitsaskui ka laifilmile ja videosse umbes 600 nimetust jäädvustusi meie kodukandist.

Mis pereelusse puutub, siis 1981. aastast on jõulukaardi asendanud perepilt. Algselt oli selles viis liiget ja tänavu on seitseteist. Pildilt pole seni keegi puudunud. Pereliikmete vahel on üksteist toetavad sidemed ja ühte siduvad üritused, millest on lugemata hulk fotosid.

Enda kõrval teist inimest näha ja hinnata on ilus iseloomujoon. Kui tõsiselt tahta, siis saab enda juures palju muuta, põhiolemus on aga sündides inimesele kaasa antud.

Tugevat tervist, erksat meelt ja hinge meie ajaloo jäädvustamisel!

Enna Vallas

Kultuurikeskuse orel on lõplikult paigas

Pühapäeval, 23. detsembril kell 15 toimub Karksi Valla Kultuurikeskuse suures saalis koostöös Eesti Kontserdiga esimene orelikontsert. Orelil mängib Andres Uibo ning jõuluteemalisi laulupalasid esitab Hongkongist pärit kontratenor Ka Bo Chan. Avakontserdiga pühitseme ühtlasi sümboolselt oreli esimesed helid ning soovime pillile pikka iga.

Orel saadi kingituseks Rootsist, selle ehitamist toetas Karksi vald. Ehitustööd tegi orelimeister Ago Tint, kelle sõnul on see orel täiesti haruldane nähtus Eestis. Terve vabariigi peale on ainult mõned kõige esinduslikumad mittekiriklikud hooned, kuhu on statsionaarselt püstitatud orel, näiteks „Estonia“ ja „Vanemuise“ kontserdisaal. Nende auväärsete sekka kuulub detsembrikuust ka meie kultuurikeskus.

• **Mängib Andres Uibo.** ERAKOGU

Ka Bo Chan on Eestis elav emotsionaalse ja sooja hääletämbriga kontratenor, kes on sündinud 1975. aastal Hongkongis. 17-aastaselt asus ta elama Portlandi (Oregon, USA), kus ta õppis laulmist LeaAnn DenBeste ja Leslie Greeni ning koorijuhtimist Lonnie Cline juhendusel. Veljo Tormise kutsel tuli ta 1997. aastal Eestisse, kus on õppinud koorijuhtimist Hirvo Surva ja Merike Toro ning laulmist Leelo Talviku juures. Mees on lauljana Eesti publikule juba tuntud, ta on töötanud Eesti Rahvusmeeskooris ning solistina üles astunud Olari Eltsi, Jüri Alperteni, Andres Mustoneni, Risto Joosti, Lydia Rahula, Tomi Rahula ja teiste dirigentide käe all ning teinud koostööd kollektiividega „NYYD Ensemble“, „Hortus Musicus“, Pärnu Linnaorkester, „Voces Musicales“, Tallinna Poistekoor ja tütarlastekoor Ellerhein.

• **Ka Bo Chan**

Andres Uibo (s.1956) lõpetas 1981. aastal Tallinna Konservatooriumi oreli (prof. H. Lepnurm) ja koorijuhtimise (prof. Lembit Verlin) erialal. Seejärel täiendas ta end Lübecki Linnavalitsuse stipendiaadina Lübecki Kõrgemas Muusikakoolis prof. Hans Gebhardi juures (1992-1994), olles eelnevatel aastatel läbi teinud mitu meistrikursust M. Slechta, L. Krämeri, H. Haselböcki, J. L. G. Urioli, L. Celeghini ja T. Koopmani juhendamisel. Alates 1980. aastast on Andres Uibo regulaarselt esinenud soolokontsertidega Eestis, Lätis, Leedus, peaaegu kõigis endise NSV Liidu orelilinnades, samuti Itaalias, Saksamaal, Austrias, Poolas, Hollandis, Soomes, Rootsis ja Norras. 1992. ja 1996. aastal osales ta orelifestivalil Tokyos.

Andres Uibo algatusel ja juhtimisel toimuvad 1987. aastast regulaarselt Tallinna orelifestivalid, mis tänaseks on leidnud kõlapinda ka kaugel väljaspool Eestit, tuues kokku külalisesinejaid üle kogu maailma. Suurt tööd teeb Andres Uibo eesti muusika propageerimisel nii kodu- kui välismaal. Ta on redigeerinud kõik Artur Kapi oreliteosed, mis Saksa kirjastus „ERES“ hiljuti koguteosena avaldas. Rohket kiitust on Andres Uibo pälvinud raamatu „Eesti orelid“ autorina. Ta on olnud ka eesti mitme oreliteose esmatutvustaja välismaal. Nii on näiteks E.-S. Tüüri orelilooming kõlanud maailmas esmakordselt just Andres Uibo esituses.

1990. aastal pälvis Uibo Eesti Kultuurifondi ning 1995. ja 1999. aastal Eesti Kultuurkapitali aastapreemia. Andres Uibo on salvestanud mitu CD-d nii solistina kui ka koostöös erinevate ansamblitega.

Praegu töötab Andres Uibo Tallinna Niguliste kiriku organistina, 1994. aastast õppejõuna Eesti Muusikaakadeemias ning 1996. aastast ühtlasi „Eesti Kontserdi“ produtsendina.

Maryo Šljaiteris

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

K, 5. 12	kell 19	Kontsert „Vennad Johansonid“ (kontsertõhtute sarjas „Helesinine muusika“), Sinises saalis, piletid 65 ja 50 kr.
L, 8. 12	kella 9—16	Suur jõululaat
T, 18. 12	kell 18	Jõulukontsert, esinevad gümnaasiumi ja muusikakooli õpilased
N, 20. 12	kella 18—24	Jõulupidu 7.—12. klassidele
R, 21. 12	kell 17	Klubi „Hõbeniit“ jõulupidu
L, 22. 12	kell 12	Laste jõulupidu: etendus „Jõuluvana jõulupuu“ (Margus Oopkaup) Halliste külateatri esituses, pääse 10 krooni (kingipaki soovijatel tuleb registreeruda tel. 435 5529; kultuurikeskus@karksi.ee ja maksta lisaks 40 kr.)
P, 23. 12	kell 15	Orelikontsert, esinevad Andres Uibo (orel) ja Ka Bo Chan (kontratenor), suures saalis, pilet 50 kr.
R, 28. 12.	kell 20	Aastalõpupidu: ansambel „XXL“, erinevad etteasted (kõhutantsijad, kondiväänaja, üllatusesinejad), loterii, kaetud lauad jpm. Piletid eelregistreerimisega 125, kohapeal 150 kr.
E, 31. 12	kell 00.30	Uusaastapidu, esineb ansambel „Hero“, piletid eelregistreerimisega 75, kohapeal 100 kr.

NOORTEKESKUS

R, 14. 12	kell 17	Noortekeskuse meistrivõistlused lauatennises
17.—21. 12	kella 15—17	Kingikojad
R, 21. 12	kella 17—19	Jõulupidu koos jõuluvanaga alla 13-aastastele
	kella 19—22	Jõulupidu koos jõuluvanaga üle 13-aastastele
N, 27. 12		Vana-aastamatk valla mägedes ja orgudes, toit välitingimustes. Matk lõpeb lossivaremetes lõkke, tantsu ja tralliga
R, 28. 12	kell 15	Noortekeskuse piljarditurniir vana-aastaauhindadele
	kell 17	Vana aasta ärasaatmispidu alla 13-aastastele, esinejad, üllatused ja auhinnad
	kell 19	Vana aasta ärasaatmispidu üle 13-aastastele, esinejad, üllatused ja auhinnad

Koolivaheajal, 3. jaanuaril (olenevalt ilmast) toimub väljasõit Kuutsemäele, et nautida talvemõnusid. Oodatud on kõik hingelt noored valla inimesed. Info 5347 4996.
Noortekas on suletud seoses pühadega 24.–26. detsembrini ja 31. detsembrist 1. jaanuarini. Kohtume koolivaheajal! Info kodulehel www.noortekas.karksi.ee

KARKSI KÜLAMAJA

N, 6. 12	kell 12	Eakate keskpäev, külas Riina Treial
L, 15. 12	kell 12	Lastehommik koos päkapikuga
R, 21. 12	kell 19	Jõulupidu, tantsuks mängivad Raini ja Marek
T, 1. 01	kell 00.15	Tantsu ja lauluga uude aastasse

LILLI KÜLAMAJA

R, 21. 12	kell 12	Perede jõulupidu
L, 29. 12	kell 20	Aastavahetuspidu „Eest veab ja tagant tõukab Rõuge-Roosi“

POLLI KÜLAMAJA

P, 2. 12	kell 16	Advenditulede süütamine jõulupuul „Kalmistute huvitavast ajaloost“ (esineb Maire Sala)
K, 19. 12	kell 17	Polli küla jõulupidu

SUDISTE KÜLAMAJA

T, 4. 12	kell 17.30	„Sudijate“ tantsuproov
E, 17. 12	kell 12	Käsitöönäitus
N, 20. 12	kell 11	Kohtumine hooldustöötaja Riinaga
L, 22. 12	kell 12	Laste jõulupidu
L, 29. 12	kell 20	Sudiste küla aastavahetuspidu

Ringide tegevus kokkulepitud aegadel

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

N, 3. 01	kell 11	Paeltest piltide meisterdamine

Raamatunäitused

26. 11 — 11. 12	„Kuidas sündisid leiutised?“
3.—11. 12	„Uudiskirjandus“
12. 12 — 5. 01	„Jõulumuinasjutt“
12. 12 — 5. 01	„Pühad läbi aegade“

KARKSI-NUIA GÜMNAASIUM

P, 2. 12	kell 16	Esinemine valla jõulukuuse küünalde süütamisel
E, 3. 12		1. advendi tähistamine
K, 5. 12	kell 8.50	Folkloorikontsert 7.—9. klassidele
R, 7. 12	kella 9.40–13	Jõululaat kooli aulas
R, 14. 12	kell 12	1.—3. klassid „Ugalas“ jõluetendusel „Haldjakuninga kingitus“
E, 17. 12	kell 13	12. klassi võistkond Eesti Raadio miniturniiri eelvoorus
T, 18. 12	kell 18	Jõulukontsert kultuurikeskuses
K, 19. 12	kella 17–20	4.—6. klasside jõulupidu
N, 20. 12	kell 10	1.—3. klasside jõulupidu
	kella 18-23	7.—12. klasside jõulupidu
R, 21. 12		Veerandilõpu kontsertkogunemised
23. 12 — 6. 01		Koolivaheaeg

KARKSI-NUIA LASTEAED

E, 3. 12	kell 15.30	Muusikakooli laste kontsert
E, 10. 12	kell 16	Päkapikkude õuetervitus
E, 17. 12	kell 10	Jõulukontsert
T, 18. 12	kell 11	„Mõmmide“ rühma esinemine Polli Hooldekodus
	kell 15.30	„Tibude“ rühma jõulupidu „Päkapikk Piia“
	kell 16.30	„Piilude“ rühma jõulupidu „Päkapikud tulid külla“
K, 19. 12	kell 15.30	„Kiisude“ rühma jõulupidu „Kolme karu jõuluuni“
	kell 17	„Mõmmide“ rühma jõulupidu „Igihaljad jõululood“
N, 20. 12	kell 15.30	„Jänkude“ rühma jõulupidu „Jõulujänes“
	kell 17	„Oravate“ rühma jõulupidu „Piparkoogi-Peedu“
R, 21. 12	kell 12	„Mõmmide“ rühma esinemine Lilli külamajas
	kell 16	Karksi rühmade jõulupidu „Inglite aeg“

Valla kultuurikeskusel valmib uus kodulehekülg

Detsembrikuus uuendab kultuurikeskus internetis oma kodulehekülge. Muudetakse kujundust ja vahetatakse välja kogu kasutajasüsteem. See hõlbustab oluliselt kodulehekülje haldamist ning vastab paremini kodulehekülje külastajate vajadustele.

Töö teeb osaühing „Inforing“ ning kujundusse on oma panuse andnud ka kohalike juurtega Eesti kunstnik Marko Mäetamm.

Kultuurikeskuse kodulehekülje aadress on www.kultuurikeskus.karksi.ee.

Maryo Šljaiteris

• **Sõpruskohtumine Lätis.**
MARNEK TUGEVUSE foto

TEGUDEROHKE AASTA

Aasta 2007 oli klubile „Karksi Racing Team“ väga edukas. Sportlased osalesid nii talvel kui suvel peetud meistrivõistlustel, karikavõistlustel ja sõpruskohtumisel Lätimaal.

Talvevõistlustel olid meie klubi võistlejad 15–30 parema hulgas. Suvevõistlustest võttis üle Eesti osa 150 motosportlast — meie sportlased jäid 50 parema hulka. Sel aastal tõi meie klubile esimesena karika Eero Ilves Abja noorte krossil võisteldes. See on noorele klubile suur tunnustus.

Kui võrrelda tänavuste võistluste tulemusi eelmise aastaga, siis on näha märgatavat edasiminekut nii treeningutel kui ka võistlustel. Poisid on teinud kõvasti tööd ja toonud Karksi-Nuia nime taas motospordis auväärsele kohale. Teatakse, et on klubi, kelle sportlastega tuleb võistlustel arvestada.

Treeningud on toimunud pidevalt. Treenitakse nii omal käel kui tunnustatud treeneri Martin Arumäe juhtimisel. Meeldejäävad treeninglaagrid on olnud Ainjas ja Lätimaal, kus tuli juurde kogemusi sõidutehnikas ning kehalist treenitust ja vastupidavust.

Sügisel toimus MMM — mehaanikute meistrivõistlused, kus võrdlesid võimeid ka meie valla endised motosportlased: mitmekordne meister Jaak Sala ning Peeter Veevo ja Andi Sõmmer. Seda võistlust nautisid kõik motohuvilised ja ka võistlejad. Meie hulgast tegid kiired ringirajad Reikko Virit (karikas), Kaupo Õnne (karikas), Urmas Villbach, Juhan Nikonorov, Kristjan Kütt ja Sixten Sala.

Vaatamata motokrossis ettetulevatele vigastustele on klubi noored selle alaga tegeldes olnud igati täis särtsu ja tahet. Siinkohal nimetangi need tublid sportlased, kes esindavad meie valda üle-eestilistel motovõistlustel: Raido Nikonorov, Janar Villbach, Eero Ilves, Rait Veidenberg, Martin Elming, Ragnar Valdstein, Karel Pilk ja Kristjan Kütt. Harrastussportlastena on silma paistnud Marnek Tugevus, Siim Ilves ja Raimo Koitla. Poistel on suured lootused ja ootused uue aasta hakul. Eesmärgiks on seatud kõrgemad tulemused võistlustel ja järjepidev igakülgne treenitus ning parema ja vastupidavama tehnika muretsemine.

Tänu kõigile, kes meid sel aastal toetasid. Erilised tänusõnad kuuluvad Karksi Vallavalitsusele, Kiini talule, „VilurTransile“, „Pinusele“, „Kemirele“ ja Karksi tehnikaspordiklubile.

Soovime kõigile kauneid ja rahulikke jõule ning kohtumiseni krossirajal — nii suvel kui talvel.

Urmas Villbach

• **Noored on hoos.**
INDREK PALU foto

VALLA NOORTEKESKUSES TEHTI POMME

Novembrikuus valmistasid noortekeskuse „Karksi Kokad” maiustusi. Üheks tõsisemaks katsumuseks kujunes pommide, nimelt õunapommide valmistamine. Õnneks pommid ei plahvatanud, tulemus kujunes hoopis magusaks ja maitsvaks.

Novembrikuu oli üldse noortekeskuses sündmusrohke. Seda ilmestasid mitmed uued ringilised tegevused, sest tegime avalöögi akrobaatika- ja maadlusringiga esimese kuni kolmanda klassi lastele. Samuti said alguse kord nädalas toimuvad noorte korvpalli- ja sportmängude õhtud gümnaasiumi võimlas.

Toimus ka üks omalaadne mõõduvõtmine. Nimelt võisteldi noortekeskuses mardipäeva õhtul selles, kes kogub kahe tunni jooksul kõige rohkem magusat ja paremat. Annetuste kaalumisel osutusid mardivõistluse võitjateks üllatuslikult tüdrukute võistkonnad, kes kogusid võrdselt magusat. Nendeks olid mardikesed Triin, Grete ja Reet ning mardiplikad Cäroliin, Greete, Kelli-Sandra ja Kairi. Noortekeskus premeeris marte suure kommikotiga.

Koostöös kultuurikeskusega toimus noorte hip-hoppidu, kus esinesid Eesti parima breiktantsutrupi „Submission” liikmed, kohal olid vinüülplaate mängivad diskorid Tartust. Kella viiest algas pidu nendele, kellel on vanust alla 13 aasta. Mängisime mänge ja jagasime ohtralt auhindu.

Kella seitsmest algas pidu vanematele, mis saavutas oma täistuurid kella 21-ks, kui esinesid breiktantsijad. Pidu kulges rahumeelselt.

Noortekeskus jätkab koostöös kultuurikeskusega erinevate noortepidude korraldamist.

Novembrikuu viimasel päeval osalesid noortekeskuse noored Viljandis noortefoorumil, kus kohtuti kuulsustega ja väideldi aktuaalsetel teemadel, näiteks „Haritus on tähtsam kui raha“ ja „Ühiskondlik aktiivsus pigem kurnab kui arendab”.

Indrek Palu

KUNI SU KÜLA VEEL ELAB, ELAD SINA KA …

Novembrikuu viimasel, imeilusal päikesepaistelisel laupäeval esitles Sudiste külamaja saali kogunenud inimestele oma rohkem kui aastatepikkuse töö tulemust Puise-Udumäe talu pere: Helje Laur ja Valdur Kilk. Et värskelt lõpetatud projekt puudutas eranditult kõiki Sudiste, Hirmuküla ja Mäeküla talusid, oli ka kohalviibijaid rohkesti.

Töö otsene tulem – kolm suurt albumitäit fotosid taludest ja nende elanikest — jääb vaatamiseks loodetavasti paljudele tulevastele põlvedele. Nendel piltidel on jäädvustatud inimesed, majad ja hetked aastatest 2006–2007. See on tükike Eesti küla ajalugu.

Pidulikul esitluspäeval andsid Helje ja Valdur lühiülevaate töö teostamisest, seejärel näidati suurel ekraanil kõiki ülesvõtteid ning Valdur lisas iga pildi juurde humoorika repliigi. Aratundmisrõõmu, heatahtlikke kommentaare ja naljatusi kostus ka vaatajatelt: on ju need kolm külakest väike sootsium, kus kõik üksteist teavad-tunnevad.

Armas oli järjekordselt tõdeda, kuidas eestlased oma kodu hoiavad. Ainult üksikud elamised olid päris räämas ja laokil; enamikus taluõuedes rõõmustasid silma pügatud muru, kaunis lilleaed ja ilusad inimesed.

On päris uusi ehitisi (Sambla talu Mäeküla järve ääres); on lausa *grand prix*' väärilisi iluaedu (Kalda talu); on kolme põlvkonna elujõulisi kooslusi (Kunimägede, Štšerbakovide ja Hallikute pere); on nooremas keskeas tegusaid peresid. Ja veel leidub palju sümpaatseid küpses eas daame, kes on elukaaslase kaotanud, kuid kes ikka elurõõmsalt oma lilleaeda harivad, lapselapsi hoiavad ja kelle silmad erksalt säravad.

Helje ja Valdur alustasid oma mahukat tööd juba 2006. aasta suvel, kuid see venis ettenähtust palju pikemaks. Tuli sõita maha kümneid ja kümneid kilomeetreid; rääkida ja veenda (Valdur ütles humoorikalt "masseerida") iga külaelanikku, et see nõustuks enda ja oma kodu pildistamisega. Projekti rahaga sai katta vaid bensiinikulud, fotode tegemine ja terve ettevõtmine käis vabast ajast – õhtuti ja nädalalõppudel. "Aga me tegime seda tööd suure rõõmuga," ütlesid Helje ja Valdur.

Kuigi koosviibimisel öeldi sellele toredale perele palju tänusõnu, lisan ajalehe kaudu: suur-suur aitäh! Ja loodame, et ei käivitu see kõige mustem stsenaarium, milles 15—20 aasta pärast on talude ja inimeste asemel alles ainult albumid.

Tänu ja armastusega

Riina Kivaste,
Sudiste küla elanik 1997—2007

MÄRDIÕHTU

Mia olli sõss viil tilluk, ku edimest kõrda märdisan'te näi.

Olli märdiõhtu. Tat'tnõna palli küll lavva pääl, aga akne taga ja nurgan – miu sängu ehen – olli kot'tpimme. Mia pel'läsi raasik ja lätsi isti vanaemä manu ahjukappi. Sääl olli lämi ja irmu kah es ole. Vanaemä keriss kangalõnga ja vanaesä lõigass köögin tubakut – iki kolks ja kolks.

Äkselt akass võõruseusse taga kõva müdin-kolin ja jämme äälege miis laul's: "Laske märdi sisse tulla!" Kaits peenepit äält õigasive järgi – iki märtii-märtii!

Märt om tullu kaugelt maalta,
Läbi suu sipa-sopa,
Läbi laane lipa-lopa.
Märdi küüdse külmeteve,
Märdi varba valuteve
Märtii-märtii!

Ku sõss vanaesä usse valla lükäss, olli iiskammer võõrit mehi täüs. Märdiesä olli näost must ku mede koer Muri – pal't amba ollive valge. Kaits vähepet karasive kah kamren ringi. Egäl sandil ollive karupidi kasuku sel'län ja koti kaalan. Aga sõss ku Vana-Märt kotist lõõtsa võt's ja poissmepolkat män'gme akass, tulli miul naar pääle ja mia kilgasi: "Sia olet tõistre-Jass ja te kateksi olede mõtsavahi poisi!"

Vanaesä tõi sõss toobige õlut ja sandi istive lavva manu. Küll na ollive nal'laku! – näo musta, amba valge… Viimäti pan'ds Jass pilli käest ja ütel miul: "Nüid laula sia kah – mud'u sa'i saa mehel!" No ma sõss lauli, et "Teele-teele, kurekesed!" Ku pai tetti, sõss ma äbeni ja joosi ärä tagakamress. Sääl kuuli, ku vanaemä ütel': Pange sii lämi karask kotti küläkakress!" Sõss Jass õigass, et kasugu teil tulevaaste rügä rinnuni ja tõuvili taevani. Ja sõss na lätsive ärä pimme mõtsa poole – pal't lõõtsa kääksu olli viil kuulta…

Sedäsi peeti märdiõhtut üten Mulgimaa talun pal'lu aastit tagasi.

Ääd engiaiga egäütel!

Üits perismul'k

Lapsed lustisid karnevalil

23. novembril toimus valla kultuurikeskuses karneval.

Sel päeval muutus sinine saal kurja kuningatütre lossiks, kuhu kogunes palju vahvaid muinasjututegelasi. Seal võis kohata piraate, kuningannasid, Pipit, tegelasi Harry Potteri raamatust, kloune ja kauboisid, peole oli tulnud isegi üks sõbralik tiigritüdruk. Alguses oli kuningatütar pisut pahane, nähes nii palju rahvast oma kodus, kuid pärast võlujoogi maitsmist muutus tema tuju niivõrd, et ta lustis koos oma vahvate külalistega päris mitu tundi.

Üheskoos mängiti osavus- ja tutvumismänge, võisteldi limbos ja maiustati.

Karneval kurja kuningatütre lossis lõppes tantsu ja tralliga ning kuningatütre ettepanekuga korrata sellist pidu õige pea. Järgmise karnevali teated lubas ta kindlasti saata koolimajja, keskväljaku teadetetahvlile ja kultuurikeskusesse.

Eneli Põder

• **Lapsed lustisid valla kultuurikeskuses karnevalil.**
KAI KANNISTU foto

Mis on kalmistute hooldamises uut

Küsimustele kalmistute haldamise ja matuseteenuse kohta vastab Karksi vallavanem Arvo Maling.

• Arvo Maling

Miks lõpetatakse Maire Salaga Karksi valla nelja kalmistu hooldamise leping?

«Füüsilisest isikust ettevõtja Maire Salaga sõlmiti Karksi valla kalmistute hooldamise leping vähempakkumise tulemusena 2001. aastal. Selles oli lõpptähtajaks märgitud 31.detsember 2006. Eelmisel aastal pikendati kokkuleppel Maire Salaga (OÜ «Tradepuls Group») lepingut ühe aasta võrra, sest volikogu oli otsustanud luua vallahooldusettevõtte 2008. aastast. Seega lõpeb Maire Salaga kalmistute hooldamiseks sõlmitud leping kokkulepitud tähtajal.»

Missugused on Karksi Vallahoolduse ülesanded valla kalmistutel?

«Vallahooldusettevõtte ülesanne kalmistutel on üldkasutatavate alade korrashoid, prügimajanduse korraldus, kabeli kasutamise koordineerimine ja muud heakorraga seotud tööd, ka matmisraamatu pidamine — sinna registreeritakse maetav isik ja matmiskoht.

Uus ettevõte hakkab töötama seitse päeva nädalas, seega peaks suudetama tagada kõigile vajaduse korral võimalikult lühikese ajaga kabeli kasutamise võimalus ja matmisraamatusse kandmine.»

Kui palju inimesi maetakse valla surnuaedadele?

«Aastas maetakse valla neljale surnuaiale kokku 40—70 isikut.»

Kes haudu kaevama hakkab?

«Eks ikka need, kes seda seniajani teinud on. Karksi Vallahooldus ei hakka matuseteenust pakkuma. Seda teevad eraettevõtted, igal inimesel on vaba võimalus tellida vastav teenus endale meelepärasest firmast. Ka haudade hooldamise teenust võib tellida vastavat teenust pakkuvatelt ettevõtetelt või eraisikutelt.

Surmatunnistusi annab endiselt välja vallavalitsus.»

Millised ettevõtted pakuvad Karksi vallas matuseteenust?

«Meie vallas pakuvad matuseteenust osaühing «Tradepuls Group» ja füüsilisest isikust ettevõtja Malle Ereline, kuid teenust võib tellida ka ettevõtjatelt, kes paiknevad väljaspool valda.»

Gümnaasiumis on omad torekad

Tugiõpilasliikumine on alguse saanud Ameerikast. Eestisse jõudis see idee 1996. aastal Soomest. 2000. aastal loodi mittetulundusühing «Noorteühing T.O.R.E.» (T tähendab tugiõpilaste, O — oma, R — ring, E — Eestis). Tänaseks on üle Eesti 60 T.O.R.E.-kooli, milles tegevliikmeid on 700 ringis.

Meie, Karksi-Nuia Gümnaasiumi torekad, saime oma tegevusele alguse kevadel, kui maakonna alaealiste komisjon kutsus koole osalema tugiõpilastegevuse käivitamise koolitusel. Maakonnast sai koos meiega registreeruda kuus kooli.

Koolitus on pikk protsess, koosnedes kolmest kolmepäevasest etapist, millega kaasnevad vahepealsed praktilise tegevuse perioodid.

Esimene koolitus toimus 9.—11. novembrini Penuja külamajas laagrina. Teemadena olid päevakorras sõprus, eelarvamused, stereotüübid, rollid, hea laps ja halb laps, märkamine, usaldus, kuulamine, meeskonnatöö jms.

Tugiõpilastegevuse eesmärk ongi eelkõige sõbralike suhete, positiivse suhtumise ja ühisvastutuse õhkkonna loomine koolis. T.O.R.E.-liikumise eesmärk on seejuures suurendada heade sotsiaalsete oskustega õpilaste arvu lootuses, et nad märkavad probleeme, oskavad ja tahavad leevendada kaaslaste muresid ning parandada kooli õhkkonda.

Tore, kui koolis on T.O.R.E. ning et alati leidub keegi, kellega võib jagada oma rõõme ja muresid.

Hille Krusberg,
psühholoog

• **Pildil on torekate gruppi kuuluvad Kätlyn Jürisaar, Maris Kukk ja Mikk Kask ning nende juhendaja Hille Krusberg.**

• **Maire Sala peab kalmistutel tehtud töös kõige väärtuslikumaks ümbrusest koristatud prügimägesid ning prahi ja mulla seest välja kaevatud kivimüüre.** ERAKOGU

MÄLESTUSTE PÄIKSEKULD

Üks ring on täis saanud. Munitsipaalasutus Karksi Vallahooldus alustab tööd ja selle firma hoole alla lähevad ka meie kalmistud. Avalduse peale jätkata kalmistuhooldust sain vallamajast kerged tänusõnad meeldiva ja väga hea töö eest kalmistute korrashoidmisel ning kalmistukultuuri arendamisel, samas tuli ka teade edasise koostöö võimatusest, sest edaspidi saadakse hakkama oma jõududega.

• **Rahumäe kalmistu trepp valmis mõni aasta tagasi.** ERAKOGU

Tagasivaade tehtule

Teen siinkohal tagasivaate eelmisele kuuele valla lepingupartneriks oldud aastale.

Algas see 2002. aastal. See töö polnud ainult kalmistute hooldamine, vaid kordategemine!

Aja sujudes hakkasid kalmistud paremat ilmet võtma, nii et julgeti seal ka õhtutundidel käima hakata. Prügimäed kalmistu veeres kadusid, kivimüüritised ilmusid võsa ja mullakihi alt nähtavale, kaevudest kougiti välja kümned ämbrid. Rahumäe kalmistu siledaks planeeritud ümbrust kasutavad nüüd aasta ringi jalutajad ning talvesportlased suusaradadena.

Kui esinesin kalmistukultuurialaste ettekannetega Tallinnas, Tartus ja veel mitmes paigas, kiitsid kuulajad seda järjekindlat asjaajamist ja arenemist ning Karksi vallas tehtava eeskuju ja edasiviivat mõju kogu vabariigi kalmistumajandusele.

Tagasi koju tulles kippusid enesetõestamine ning pingutused edaspidise elu ja töö nimel siiski liiva jooksma.

Öeldakse, et lootus sureb viimasena. Ehkki käsipidi sobramisele kalmistuprügis (klaasikillud, olmepraht, kalmistutöötajale äravedamiseks jäetud prügipanged) lisandus ka kalmistute ajaloo uurimine ja selle raamatuks kirjutamine, mitu fotonäitust ja loengut kalmistukultuurist lootuses, et kõike, mida teed, teed mitte enesele, vaid Karksi valla hea nime pärast. Karksi valla kalmistute arenemise ajalugu aastatest 2002—2007 laiemale avalikkusele näitamise tarvis sai salvestatud CD-R-le.

Meil ja mujal

Emotsionaalses meeleolus äraütlemisest senistele kalmistuhooldajatele toon mõned näited suhtumisest meil ja mujal.

Suure-Jaanis on kalmistutöötaja ettepanekul tegevuse paremaks korraldamiseks muudetud viis korda kalmistu kasutamise eeskirja. Karksi vallas jäi minu 2003. aasta kevadel esitatud kalmistute kasutamise eeskirjade uus redaktsioon tähelepanuta. Seepärast ongi meil stendidel üksnes 1998. aasta Karksi Linnavolikogu kinnitatud eeskirjad. Nii et Karksi vallal oma eeskirjad puuduvad.

Haljala vallas sai kalmistutöötaja valla kultuuripreemia kalmistukultuuri arendamise eest. Siin aga jäi Rahumäe ja Arumäe kalmistu kapitaalne kordategemine ning vabariigi presidendi heakorraauhind Rahumäe kalmistu eest Karksi valla juhtidele nagu pinnuks silma.

Rahumäe kabeli katuse remondist oli vallas juttu juba viis aastat tagasi, nüüd ei saanud vallavalitsus renoveerimisprojekti tellimisega üheksa kuu jooksulgi hakkama. Kalmistuhooldajana ajasin lõpuks korda projekti ja muinsuskaitseliste tingimuste koostamise, sest tegemata jätmine oleks tähendanud Muinsuskaitseametilt 2007. aastaks eraldatud raha tagasiküsimist.

Vallavolikogule aeti oktoobrikuu istungil ka udujuttu. Vallavanema esinemise ja näidete toomise järel Põlva, Tõrva ja Kuressaare linna heakorrafirmade käekäigust ei olnud heakorraspetsialistil lisada ainsatki sõna. Kas üldse käidi kusagil häid kogemusi omandamas ja kes käisid? Kas meil oli heakorra alal ka hästi toimivaid lepinguid ja miks oli osa lepinguid halvasti toimivaid? Ja miks halvasti? Sellist analüüsi me ei kuulnud.

Mis puutub Põlvasse, siis seal loodud linna hooldusfirma ei õigustanud ennast, teenuste hind tõusis meeletult. Heakorratöid teeb seal nüüd eraettevõtja. Tähtajatu lepinguga kalmistutöötajad kasutavad kalmistu eelarvet oma äranägemise järgi, linn on kalmistule andnud töövahendiks minitraktori, territooriumi niidetakse linna heakorraraha arvel ja vajadusel antakse sinna veel lisatööjõudu.

Sealne kalmistuvaht ütles, et nendel on kalmistutöötaja nõudmisi alati aktsepteeritud. Alustanud seitse aastat tagasi miinimumpalgaga, on kalmistutöötaja palk tõusnud proportsionaalselt vallaametnike omaga (praegu on tema palk 7000 krooni kuus).

Meil anti 2002. aastal kalmistud hooldada esialgu viieks aastaks, kuid muutumatu summaga, hoolimata materjalide, kütuse ja teenuste pidevast kallinemisest. Karksi vallas on kalmistute reklaamikulud (vt. telefoniraamatut) olnud kalmistuhooldaja kanda.

Eesti Vabariigis ei ole seniajani mitte ühtegi kalmistut konkreetse kalmistutöötajata, Karksi vallast saab siis esimene näide. Jäävad ära igapäevane suhtlemine platside hooldajatega ja haljastusnõuanded. Et vallamaja paneb reedel kell pool kolm oma uksed kinni ja peab seejärel puhkepäevi, võime tunnistada ka matuseliste takerdumist matmisloa saamisel.

Mujal peetakse kalmistutöötaja ametikoha staaži auasjaks ja omaette väärtuseks, sest need inimesed lähevad vajadusel välja seitsmel päeval nädalas, kellaajast olenemata. Kuusalus on samad kalmistuvahid töötanud juba 37 aastat järjest.

Uue heakorrafirma loomise tuhinas ei tulnud vallaametnikel pähegi arutleda edasist kalmistukultuuri arengut seniste töötajatega.

Pole viga, eks tulevad uued tegijad. Oleks hea, kui heakorratöötajad enne kevadet ikka tööle vormistataks. Aga meie hing on haige: sai ju kalmistute kordategemisse suhtutud kui elutöösse.

Elame ja hingame edasi Karksi valla kodanikena, meie kodud on siin. Meenutades aga mitmeid viimase aja uuendusi Karksi vallas, tuleb meelde kunstiteadlase Pille Valgu fraas: „Sul võib tuhat korda õigus olla, aga see ei maksa mitte sentigi, kui see inimese katki teeb.“

Maire ja Jaak Sala, Katerina Sinka ja Ellen Joosep tänavad kõiki kalmistukülastajaid, kes meie ideede, nõudmiste ja tempoga kaasa tulid! Palume teid väikesele mälestuskoosviibimisele Karksi-Nuia restorani 16. detsembril kell 12.

Maire Sala,
Karksi Vallavolikogu liige

ÕPIME MÄNGIDES

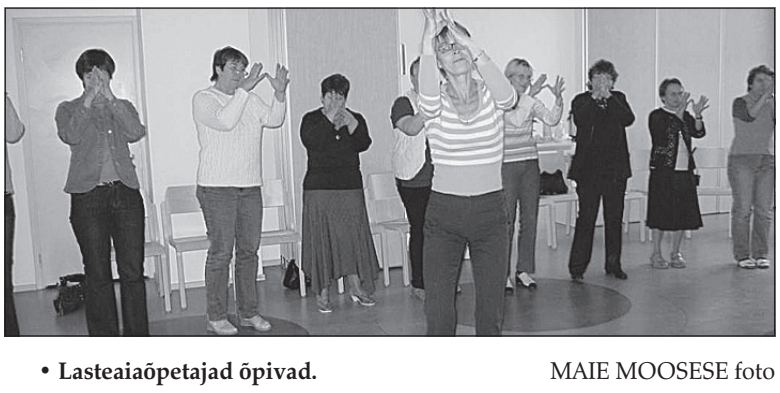

• **Lasteaiaõpetajad õpivad.** MAIE MOOSESE foto

30. oktoobril leidis Karksi-Nuia lasteaias aset järjekordne õppepäev, kuhu kogunesid Oisu, Halliste, Abja, Karksi ja Nuia lasteaiaõpetajad. Sel korral võtsime vaatluse alla eelkõige vanad rahvamängud. Neid õpetasid Ivi Liiv ja Anneli Mäeots Karksi-Nuia lasteaiast. Selgeks said mõned nüüdisaegsemadki mängud, mis sobivad meelelahutuseks, aga kannavad endas ka õpetlikku iva. Huvi ja vajadus folkloorse materjali taasavastamiseks on välja kasvanud igapäevase töö käigus.

Sügisel puutume kõik kokku toredate rahvakalendri tähtpäevadega, mida oleme lastele ajast aega tutvustanud. Siiski tundub vahel, et vaim vajaks värskendamist. Oleme sageli tõdenud, et iga uus ongi ju tegelikult hea unustatud vana. Lihtsalt mõni lugu omandab aja jooksul uue näo või saab pisut teise tõlgenduse.

Mänge huvitavamaks muutes tuleb ära kasutada laste endi loovaid ideid, ettepanekuid ja variante. Kui jälgida, millise mõnuga mängivad täiskasvanud lasteaia pidudel kaasa, siis pole ilmselt vähe tähtis ka meie endi kokkupuude rahvapärimusega.

Sellel kogunemisel püüdsime pakkuda valiku rahvamänge eri vanuseastmetele, suurtele ja väikestele, aga ka õpetajale endale. Käesoleval õppeaastal tähistame Eesti Vabariigi juubelisünnipäeva, mistõttu lood-laulud meie esiemade varasalvest on igati teretulnud.

Meie suureks üllatuseks oli huvilisi kogunenud palju ja kõik olid täis mängulusti. Lisaks praktilisele mängukogemusele said osalejad tutvuda väikese väljapanekuga kirjalikest allikatest ja helikandjatest, kust huvi korral materjali otsida.

Tore oli kolleegidega rõõmustada jällenägemise üle ja pisut kohvijuttu puhuda. Loodame edaspidigi üksteiselt õppida ja kasulikke kogemusi vahetada.

Anneli Mäeots,
lasteaia muusikaõpetaja

Avatakse jõusaal

Täna võib julgelt öelda, et jõusaal avatakse 14. detsembril kell 15.

Kindlasti kerkib mõnel lehelugejal mõttesse küsimus — kas ikka avatakse? Seda jõusaali on pikalt oodatud. Alati vaatasime kadedusega Abja poole ning isegi väikeses Kärstnas oli see ammu olemas.

Jõusaali ehitus sai teoks tänu sellele, et Karksi vald eraldas 1,5 miljonit krooni. Tõsi on ka see, et kogu summa ei läinud jõusaalile, vaid osa raha eest remonditi gümnaasiumi peasissekäik. See osa koolimajast on tundmatuseni muutunud.

Fuajee ja jõusaali renoveerimine on õnnestunud tänu koolile ja direktor Kalle Visterile. Ehitustegevust juhtis ettevõtjana Heiki Paju ning jõusaali masinad ja seadmed tulid firmalt «Machine Transport». Mulgi uhkus lööb siingi välja: meil saab olema naabritest tunduvalt parem jõusaal.

Seadmete tellimisega olid ametis tarnija poolelt Guido Paas ning valla esindajatena Siim Loik ja allakirjutanu. Jõumasinate tellimisel on arvestatud nii tegevsportlaste kui asjaarmastajatega. Kindlasti tasub jõusaali ust paotada ka õrnemal sool, sest palju masinaid on tellitud just neid arvestades.

Et jõusaali avamine toimub jõulude eel ning huvilistel on veel aega, siis võiksid nad seda kasutada tervise kontrollimiseks ja oma sihtide seadmiseks. Tervise kontroll on igal juhul vajalik, kusjuures tähelepanu tuleks pöörata vererõhule, selgroo kõverustele jne.

Jõusaalis on head tavad nagu igapäevases eluski. Kui minna jõusaali, siis tuleb endale selgeks teha jõusaali kasutamise kord. Tugevaid jõutreeninguid ei tohiks alustada liiga noorelt ning harjutuste juures peaks viibima kehalise kasvatuse õpetaja või treener. Jõusaal ei ole kindlasti hullamise ja olesklemise koht. Tõsiste jõutreeningute korral peaks kindlasti kaasnema aeroobne treening — ujumine, suusatamine, jooksmine või jalgrattaga sõitmine sobival ja õigel pulsisagedusel.

Jõusaali tulijal peab olema selge, mida ta tahab treeninguga saavutada. Seda saab teha ainult õigete raskuste, korduste ja seeriate arvuga. Kõhklejatel ei tasu eelnevast jutust kartma lüüa, sest algul viibib kohal ka juhendaja, kes aitab jõumasinaid seadistada ning aitab ja soovitab treenimise põhitõdesid.

Treening on tõsine töö, selles lihtsaid lahendusi pole. Hea tervis maksab tänapäeval palju ning selle nimel tasub vaeva näha ja ise hoolt kanda. Vald on selleks hea võimaluse lisanud. Kõikidel on põhjust kooli poole sammud sättida ja uudistama tulla. Hooligem rohkem oma tervisest, teistest inimestest ja ümbrusest!

Kena advendi- ja jõuluaega kõikidele ning jõulutervitused ja tänu neile, kes sellel aastal heade valla sporditulemuste heaks on oma panuse andnud nii spordiradadel kui laua taga võistlusi organiseerides ja toetades!

Leo Liiber,
spordikooli direktor,
vallavolikogu spordikomisjoni esimees

NOORTEL SPORTLASTEL OLI HUVITAV SÜGISVAHEAEG

Karksi-Nuia Spordikool veetis poole sügisvaheajast Lõuna-Eesti kuppelmaastikul treenides.

Kolmapäeval alustasid 12 noort sportlast teed spordilaagrisse Rõuge valda Nõmme Spordikooli Kurgjärve spordibaasi. Seal pakuti kohe alustuseks lõunasööki. Seejärel tutvusid noored treenimiseks väga sobivate jooksuradadega, sest need paiknesid künklikel metsateedel.

Meie lemmikuks kujunes suurte tõusude ja langustega suusarada. Sealse trennita ei möödunud ühtegi päeva. Harjutati kaks korda päevas pluss hommikune isu tekitamise jooks, nagu treener Mart Kurs seda nimetas. Tema oli ka ainuke täiskasvanu, kes oli noortega kaasas, kuid hakkama saadi ilma igasuguste probleemideta.

Elasime magalas, kus ööbisid ka mujalt Rõugesse tulnud treenijad. Huvitav oli vaadata, kuidas suusatajad harjutasid. Juba päris pisikesed poisid treenisid hommikul vara oma käsi ning päeva poole võis asfaldil näha pidevat rullsuuskadel sõitu. Uhkuseks võime öelda, et tunti huvi ka meie treeninguviiside vastu. Äratundmisrõõmu osaliseks sai Nõmme Spordikooli noor treener, kes avastas meie hulgas tubli ja juba tuntud jooksumehe Olavi Villemsoni.

• **Spordilaagris Rõuge vallas vasakult Marco Kahu, Valdur Villemson, Erki Maling, treener Mart Kurs, Olavi Villemson, Aleksander Rahnel, Berit Hromenkov, Sigrid Koorep, Anneliis Arm, Egle Jaago, Kadri Vaan ja Birgit Hromenkov.** JOHAN TÕHU foto

Kolm päeva kestnud treeningutele panime punkti sportliku matkaga Suurele Munamäele. Kurgjärve spordibaasis toimunud treeninglaager oli edukas nii sportimist kui toredat koosolemist arvesse võttes.

Koos laupäevase esimese lumega hakkasime Lõuna-Eestist koju sõitma, et siin edasi harjutada Kurgjärvelt saadud innustuse ajel.

Spordilaagris osalejad tänavad spordikooli direktorit Leo Liiberit, sest selline vahva laager poleks tema abita võimalikuks saanud. Tema nimelt leidis meile sponsoriteks Karksi valla ja Viljandimaa Spordiliidu.

Sigrid Koorep,
12a klassi õpilane

• **Kirik lossimägedes on nüüd ka öötundidel valge.** MAIRE TORIMI foto

Jõulukuu jumalateenistused

EELK Karksi Peetri kirikus

P, 2. 12	kell 14	I advendi jumalateenistus
P, 9. 12	kell 14	II advendi jumalateenistus
P, 16. 12	kell 14	III advendi jumalateenistus
P, 23. 12	kell 14	IV advendi jumalateenistus
E, 24. 12	kell 18	Püha jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus
T, 25. 12	kell 14	I jõulupüha jumalateenistus
E, 31. 12	kell 23.30	Vana-aastaõhtu palvus

EAÕK Karksi-Nuia koguduses

E, 24. 12	kell 11	Jumalik liturgia püha Basilius Suure korra järele
L, 5.01	kell 11	Jordani püha, suur veepühitsemine

AASTA VIIMANE KUU — JÕULUKUU

Olete oodatud

SUURELE JÕULULAADALE

8. detsembril kella 9—16 Karksi valla kultuurikeskuses

Soovime seltsi liikmetele, klientidele ja koostööpartneritele rahulikke jõule ning teguderohket uut aastat!

Karksi-Nuia AMS juhatus

Politsei vihjetelefon on 434 1110.

TV antennide ja SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. Info tel. 514 2104. „Satman TP" OÜ.

AS „Nuia PMT" vajab seoses töömahu suurenemisega oma meeskonda tehnilise taibuga töötajat CNC treipingile. Avaldused ja CV esitada hiljemalt 10. detsembriks 2007 info@nuiapmt.ee või Ettevõtluse 1, 69103 Karksi-Nuia. Info tel. 516 5677.

Ootame oma meeskonda üldehitajaid ja fassaaditöölisi, objektid asuvad Lõuna-Eestis. Info tel. 522 4611.

Alates 2008. aasta jaanuarist Hansapanga buss Karksi-Nuias enam ei peatu.

Lilli külaelanike koosolek toimub 13. jaanuaril kell 12 külamajas. Päevakorras külavanema valimine.

MASSAAŽ, erinevad stiilid teile sobival ajal. Kalda 6a, Karksi-Nuia. Hind 3 krooni minut. Registreerimine tel. 5612 1387.

Müün küttepuid (märga ja kuiva). Info tel. 514 9877.

Müüa Karksi-Nuias 2-toaline mugavustega korter. Info tel. 5560 7174.

Jõulukingiks ära anda kaks lõbusat kassiplikat. Info tel. 523 7378.

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

27. november	*Aino Põder*	*Karksi*	*80*
1. detsember	*Maimu-Jutta Juhanson*	*Karksi-Nuia*	*90*
5. detsember	*Hilja Viru*	*Karksi-Nuia*	*80*
6. detsember	*Elmar Elming*	*Karksi-Nuia*	*80*
11. detsember	*Ainu Peedu*	*Morna*	*70*
13. detsember	*Ellen Huum*	*Karksi-Nuia*	*80*
13. detsember	*Helju Kurg*	*Karksi-Nuia*	*80*
14. detsember	*Endel Moks*	*Sudiste*	*75*
14. detsember	*Enn Mooses*	*Karksi-Nuia*	*65*
15. detsember	*Kalju Torim*	*Karksi-Nuia*	*80*
15. detsember	*Milvi Järvik*	*Karksi-Nuia*	*75*
19. detsember	*Salme Erg*	*Pärsi*	*97*
19. detsember	*Johannes Jaakson*	*Morna*	*70*
29. detsember	*Laine Seppa*	*Karksi-Nuia*	*75*
31. detsember	*Heinar Teearu*	*Äriküla*	*70*

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

14. oktoobril sündis Leeli külas Kairi Artla ja Andres Mikiveri perre tütar KETLIN.

30. oktoobril sündis Karksi-Nuias Airika ja Kalle Gastoni perre poeg NIIKAS.

8. novembril sündis Sudiste külas Ülle Meieri ja Ingemar Allase perre poeg ENRICO.

Esimesed sõjajärgsed

Tallinna 20. Keskkooli füüsikaõpetaja J. Ambur avaldas pioneerilehes "Säde" rubriigis "Teeme ise" lihtsa elektrimootori valmistamise õpetuse. Vaja läks tükk raudplekki, jupp jämedamat traati ja mõned meetrid isoleeritud mähistraati. Mootori kollektori sädeluse võis kõrvaldada enda tehtud kondensaatori abil, mis koosnes kahest rulli keeratud alumiiniumpaberi ribast koos neid eraldava pärgamentpaberiga. Tööriistadest läks vaja näpitstange, plekikääre, viili ja haamrit, alasiks kõlbas raudteerelsi jupp.

Mootor valmis ühe õhtupoolikuga ja käivitus kohe, kui selle taskulambipatareiga ühendasin. Mootoreid näitasime koolis õpetaja Jaan Rannapile, kellele eriti meeldis vendade Rõigaste tunduvalt võimsam mootor. Selle käitamiseks tuli järjestikku ühendada kolm patareid.

Alevi keskele heinamaale kogunes kevadel pärast lume sulamist ja suvel suure vihmasajuga vesi, mis moodustas väikese järve. Kraavides püsis vesi suvelgi. Siis oli hea seal sulistada ja vee-elu jälgida — kraavis ujusid kaanid, triitonid ja "liivarullid". Mõnikord ujutasime seal enda tehtud laevamudeleid. Laeva pani liikuma purje abil tuul või keerdu keritud kummipaela otsas olev sõukruvi — puust või plekist propeller. Katsetasime ka kuuma auru reaktiivjuga, kuid selle jõud oli nõrk. Nüüd võisime laevale paigutada elektrimootori koos patareiga.

Tekkis ka mõte ehitada väike aurulaev, sest koolivend Heiki Riiet sai majaperemees sepp Sikalt miniaurumasina. Sellel oli korstnaga väike leektorukatel koos küttekoldega, mis ühendati kummivoolikute abil eraldi alusel seisva vertikaalsilindriga aurumasinaga. Töötava masina jõud oli nii suur, et käega polnud võimalik pöörlevat hooratast pidurdada. Käesoleval ajal võib taolist masinat näha Järvamaal Imaveres asuvas Eesti Piimandusmuuseumis. Neid tehti õppevahendeiks ühes Tallinna ettevõttes.

Kord Tartus viibides sain onult vändaga telefoniinduktori ehk generaatori, mis andis nõrka kõrgepingelist voolu. Tartu Telefonivabrik, kus onu varem töötas, tootis induktoreid nii telefoniaparaatidele kui ka liigestehaiguste ravimiseks elektrilöökidega. Kerinud rootori mähise maha ja asendanud selle vähema keerdude arvu, kuid jämedama mähistraadiga, õnnestus generaatorist saada madalapingelist (4-6 volti) vahelduvvoolu. Mõnda aega sai generaatorit kasutatud "vändaga taskulambina".

Tuli mõte teha sellest tuulegeneraator. Ligi meetripikkune kerge haavapuust tiivik, kinnitatuna generaatori suurele hammasrattale, hakkas õues pika masti otsas tuulega pöörlema. Tuppa toodud juhtmete külge ühendatud pirn süttis. Samas oli valgus ebaühtlane, sest puudusid laadija-aladi ja aku.

Üle Viljandi maantee meie maja vastas elaval sepp Simsonil oli maja katusel tuulegeneraator, mis laadis akusid. Tubades olid seinal lülitid ja laes rippusid lambid autopirnidega. Pingemuunduri abil sai toidet ka raadiovastuvõtja. 1954. aastal meisterdas perepoeg Arnold Simson alevi esimese televiisori, mis sai toitevoolu samalt pingemuundurilt. Kõrge välisantenniga võis õhtuti jälgida Tallinna telejaama saateid. Sadakond kilomeetrit lähemale, Tartusse alles hakati ehitama telesaatjat koos 200 meetri kõrguse terasmastiga.

Ahto Jänes
(Järgneb)

• **Halliste rahvamaja 1954. aastal. Siin toimusid rändkinoseansid ja tantsuõhtud alates 1945. aastast. Varem kuulus 1933. aastal ehitatud hoone Pornuse (Halliste) Tuletõrjeühingule, mis loodi 1922. aastal.** ERAKOGU

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

MEINHARD NÕMME
26. 09. 1933 – 29. 10. 2007
Karksi-Nuia

KALJO SAAG
1. 07. 1927 – 3. 11. 2007
Metsaküla

MAHTA KÕIVA
20. 12. 1932 – 10. 11. 2007
Karksi-Nuia

AUGUST JAAKSOO
6. 01. 1928 — 29. 11. 2007
Karksi-Nuia

LEILI TÜRNPUU
2. 03. 1933.— 30. 11. 2007

HANS KELT
12. 12. 1923 — 30. 11. 2007
Polli

KARKSI VALLA INFOLEHT. Karksi-Nuia Postkontor, 69102. Toimetus: Maire Torim (toimetaja, tel. 435 5523, fax 435 5522, e-post maire.torim@karksi.ee), Heiki Arro, Inge Dobrus, Helve Joon, Erika Krjutškova, Olav Renno ja Ülle Roomets.